

Verslag

vzw Vlaams-Europees Verbindingsagentschap

VLAAMSEUROPEESVERBINDINGSAGENTSCHAP

Kortenberglaan 71, 1000 BRUSSEL
tel. 02-737 14 30 - fax. 02-737 14 49

titel	Themaplatform “Interbestuurlijk beleid en regionaal beleid”
datum	24 oktober 2007
onderwerp	Verslag
aanwezig	<ul style="list-style-type: none">• Betty De Wachter, Coördinator Internationaal Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten• Katarina De Fruyt, stafmedewerker Grensoverschrijdende Samenwerking en Europese Samenwerking, West-Vlaamse Intercommunale• Liv Geeraert, stafmedewerker Kenniscentrum Vlaamse Steden• Steve Philips, Stad Brugge• Stefaan Buelens, Provincie Antwerpen• Guido Decoster, Administrateur-generaal, Agentschap voor Binnenlands Bestuur• Caroline Ryckeboer, Agentschap voor Binnenlands Bestuur• Kurt Peeters, Stad Leuven• Patrick Pype, VLAO• Erwin De Pue, Directeur-generaal Dienst Administratieve Vereenvoudiging• Pol Verhaegen, EWI• Dries Bergen, Vlaams Parlement• Jan Buysse, vleva• Kaat Verleye, vleva• Tom Vermeulen, liaison officer vleva• Anne Claeys, Stad Gent• Annelies Cornelis, Stad Gent• Veerle De Mey, Leiedal• Jan De Mulder, attaché Stedenbeleid PV• Nele Haeghemans, attaché regionaal beleid en ruimtelijke ordening PV• Willy Dierickx, Vlaams Parlement• Stijn Valgaeren, Stad Antwerpen• Annie Wille, stad Hasselt• Nicole Van Heusden, stad Hasselt• Karen Wibail, OCMW stad Genk
verslaggever	<ul style="list-style-type: none">• Tom Vermeulen

Dienstenrichtlijn

Het centrale thema van de bijeenkomst is de stand van zaken van de implementatie van de Dienstenrichtlijn, in het bijzonder de impact op de lokale besturen. De Europese Dienstenrichtlijn is op 28 december 2006 in werking getreden en de lidstaten dienen deze binnen drie jaar te implementeren. Het doel van de richtlijn is het bevorderen van het vrije dienstenverkeer in de Europese Unie. Concreet moeten gemeenten en provincies binnen 3 jaar door middel van een screening nagaan of hun regelgeving in overeenstemming is met de bepalingen van de Richtlijn en deze zo nodig aanpassen.

Die gastsprekers werden uitgenodigd voor de bijeenkomst:

1. Pol Verhaegen
 - a. Directeur Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
 - b. Voorzitter van de Vlaamse ambtelijke stuurgroep inzake implementatie van de Dienstenrichtlijn
 - c. Vlaamse contactpersoon met de Europese Commissie
2. Erwin De Pue
 - a. directeur-generaal Dienst Administratieve Vereenvoudiging
3. Patrick Pype
 - a. directeur VLAO

Pol Verhaegen geeft een toelichting omtrent het ontstaan en inhoud van het Vlaams vademecum dat is bedoeld als leidraad voor de Belgische overheden - ongeacht hun bevoegdheden of beslissingsniveau – die betrokken zijn bij de uitvoering van de Europese dienstenrichtlijn (hierna “de richtlijn”). Het moet de omzetting van de richtlijn op alle overheidsniveaus vergemakkelijken, zonder afbreuk te doen aan de bestaande bevoegdheden. De resultaatsverplichting van de omzetting spoort, vooral om redenen van administratieve vereenvoudiging, evenwel aan tot een coherente aanpak en dus tot de naleving van de “instructies” van dit vademecum.

Zo moeten de lidstaten vaststellen welke regels reeds in overeenstemming zijn met de bepalingen van de richtlijn en welke nog zullen moeten worden aangepast, en een rapport voorleggen aan de Commissie. De lidstaten moeten ook hun formaliteiten vereenvoudigen aangaande de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten en ervoor zorgen dat die formaliteiten elektronisch en via een één-loket kunnen worden vervuld. Tot slot verplicht de richtlijn de lidstaten tot een echte administratieve samenwerking.

Dit vademecum is opgevat als een leidraad, een praktische gids voor de omzetting van de richtlijn, die tegen 28 december 2009 moet worden toegepast. Het omvat de voornaamste verplichtingen om de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van alle Belgische overheden in overeenstemming te brengen.

Het vademecum stelt een zo uniform en gestructureerd mogelijke aanpak voor om tegemoet te komen aan de vereisten zowel qua screening en de eruit voortvloeiende rapportering als qua administratieve vereenvoudiging.

Zo houdt de screening rekening met de in artikel 39 van de richtlijn opgelegde rapporteringsverplichtingen en beoogt ze een duidelijke en gemotiveerde weergave van de resultaten die eruit zullen volgen.

Ook het onderzoek van de vereisten inzake administratieve vereenvoudiging moet de samenhang en de nodige interoperabiliteit van de technologische oplossingen bevorderen, die de vereiste vereenvoudiging zullen ondersteunen.

1. Screening van de regelgeving

- a. De *eerste fase* van de screening is de zogenaamde *pre-screening*. De lidstaten - in het geval van België: federaal, gewestelijk en lokaal - moeten nagaan of hun regelgeving al dan niet onderhevig is aan de bepalingen van de richtlijn. Hierbij moet in eerste instantie gekeken worden naar het toepassingsgebied van de richtlijn. Zodra de lidstaat bepaald heeft welke regelgeving voor verdere screening in aanmerking komt (de zogenaamde *positieve lijst*), maakt hij een oplistijng van die regelgeving.
- b. In de *tweede fase* wordt de regelgeving aan een grondige screening onderworpen. Hierbij moet elke regelgeving/bepaling afzonderlijk worden geïdentificeerd en moeten voor elke regelgeving/bepaling de verscheidene stappen worden doorlopen. In eerste instantie dient hier nog nagegaan te worden of de betreffende bepaling reeds onder andere EU-instrumenten betreffende dienstenactiviteiten valt.
- c. Als dan vaststaat dat het gaat om een vereiste betreffende de toegang tot/de uitoefening van een dienst die binnen de reikwijdte van de richtlijn valt en het een niet-geharmoniseerde EU-regelgeving betreft, komt de vraag aan de orde of deze vereiste is toegestaan. De richtlijn bevat daartoe een aantal bepalingen die voor de screening zijn opgedeeld in verschillende "*takken*". *Tak 1* bevat een aantal vragen omtrent de verenigbaarheid van de nationale bepalingen met het vrije verkeer van diensten. In de *tweede tak* wordt de vrijheid van vestiging nader onderzocht via de neergelegd in de artikels 14 en 15. In de *derde tak* onderzoeken we de nationale bepalingen omtrent vergunningen op hun verenigbaarheid met de bepalingen in artikel 9. *Tak 4*, tot slot, gaat dieper in vereisten op de multidisciplinaire activiteiten.

2. Administratieve vereenvoudiging

- a. De Dienstenrichtlijn voorziet ook in een ambitieus programma van administratieve vereenvoudiging en modernisatie. Ze vereist dat de procedures en formaliteiten die nodig zijn voor de toegang tot en de uitoefening van een dienstenactiviteit worden vereenvoudigd, duidelijk moeten worden uitgelegd en op afstand en elektronisch toegankelijk moeten zijn, alsook eenvoudig, op afstand en met elektronische middelen moeten kunnen worden afgewikkeld via een één-loket.
- b. De filosofie van de modernisatie is niet enkel het voor de buitenlander gemakkelijker maken diensten te leveren, maar eveneens voor de Belg zelf een vereenvoudiging te ervaren.
- c. De Dienstenrichtlijn heeft dus betrekking op alle formaliteiten die moeten worden vervuld gedurende de volledige bestaanscyclus van een onderneming, op alle beleidsniveaus (federaal, gewestelijk of lokaal), in casu het geheel van procedures die een dienstverrichter moet volgen om zich in een lidstaat te kunnen vestigen. Het betreft ook een verrichter die

in het buitenland diensten zou willen verlenen in het kader van het vrije verkeer van diensten. Tussen de nationale en de buitenlandse dienstverrichters moet geen onderscheid worden gemaakt.

- d. Quid elektronische handtekening: reglementering bestaat reeds in België, maar is nog niet op Europees uitgewerkt
 - e. DAV start momenteel met drie test-cases in drie steden waaronder Gent waarbij voor een bepaalde dienstverlening over alle beleidsniveaus wordt nagekeken wat van toepassing is vb horeca-restaurant: BTW (federaal), milieu-vergunning (Vlaams), drankvergunning (gemeentelijk niveau)
3. Het enig loket
- a. Wat wordt het 'enig loket' verwacht te doen? Het principe stelt dat de lidstaten er moeten op toezien dat een dienstverrichter de hierna volgende procedures en formaliteiten kan afwickelen via één-loket. Maw alle procedures en formaliteiten die nodig zijn voor de toegang tot zijn dienstenactiviteiten, in het bijzonder alle voor de vergunning nodige verklaringen, kennisgevingen en aanvragen bij de bevoegde instanties, met inbegrip van de aanvragen tot de inschrijvingen in een register, op een rol, in een databank of bij een beroepsorde of vereniging.

Tevens wordt er verwezen naar het Nederlandse onderzoeksrapport. Op 14 september laatstleden werd in de Nederlandse Tweede Kamer een onderzoeksrapport voorgesteld over de gevolgen van de Europese Dienstenrichtlijn voor de lokale overheden.

Het onderzoek brengt de gevolgen van de Dienstenrichtlijn voor de lokale overheden in kaart, met de nadruk op de **financiële consequenties**. Naast de financiële raming is het onderzoek een handvat om te bevorderen dat de lokale overheden de noodzakelijke werkzaamheden verrichten met het oog op een goede invoering, uitvoering en handhaving van de Dienstenrichtlijn.

De onderzoekers gaan er vanuit dat **'op basis van de huidige inzichten de Dienstenrichtlijn per saldo niet tot extra structurele kosten zal leiden.'** De eenmalige kosten die worden geraamd zijn beperkt. Dit kan worden verklaard door een aantal factoren:

- De dienstenrichtlijn bevat veel codificatie van bestaand Europees recht;
- De reikwijdte van de dienstenrichtlijn beperkt zich tot een deel van de dienstensector en ook tot een deel van de lokale regelgeving;
- Er is een implementatietermijn van drie jaar, waardoor noodzakelijke aanpassingen geen op zichzelf staande activiteiten hoeven te zijn, maar kunnen worden ingepast in reguliere evaluaties en actualisaties;
- Er worden veel faciliteiten centraal beschikbaar gesteld, zowel formats voor screening en verslaglegging als ICT;
- Een aantal verplichtingen zal grotendeels collectief (door koepelorganisaties) worden uitgevoerd, waardoor de belasting van individuele lokale overheden beperkt is.

De raming van eenmalige kosten voor lokale overheden als gevolg van de Dienstenrichtlijn bedraagt **805.000 a 1.055.000 euro voor gemeenten en 33.000 a 69.000 euro voor provincies.**

Gedachtewisseling

- Het initiatief om tot de screening van de eigen reglementering en vergunningen over te gaan, moet door de lokale besturen zelf worden ondernomen (inclusief intercommunales, gemeentelijke VZW, autonome stads- en gemeentebedrijven...). Momenteel is men op het niveau van de Vlaamse administratie bezig met de pre-screening, welke binnenkort zal uitmonden in een rapportering. Vanuit de lokale besturen wordt erop aangedrongen om geïnformeerd te worden over de pre-screening en rapportering, welke een nuttige bron van informatie kan zijn voor de lokale besturen. Binnen elk van de 13 departementen op Vlaams niveau zal er één contactpersoon zijn. Agentschap Binnenlands Bestuur wil tav de lokale besturen het aanspreekpunt zijn. Tevens zal de Dienst Administratieve Vereenvoudiging die taak op zich nemen voor wat betreft de federale wetgeving.
- Het concrete toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn wordt in detail opgenomen in het vademecum. Maar er is tot op heden nog steeds geen juridische zekerheid wegens het debat over ‘Diensten van Algemeen Belang’. Hieromtrent zal de Europese Commissie vóór het einde van het jaar komen met een mededeling. Ook de Vlaamse regering zal begin 2008 het punt agenderen op de ministerraad. De grijze zone wat er onder valt is een hekel punt: politie, onderwijs, milieu, afvalverwerking, leveren van maaltijden in ziekenhuizen, ... Het laatste woord in het maatschappelijk debat is hierover nog niet gezegd. Vanuit de lokale besturen groeit de vrees van sluipende regelgeving en het uitkleden van de autonomie van de lokale besturen. DAV ziet de implementatie van de Dienstenrichtlijn niet als een oefening van ‘het uitkleden van de lokale besturen’, maar wel als een oefening in anders reglementeren en optimaliseren van de administratieve dienstverlening ten aanzien van de burger en ondernemingen (vb zijn bepaalde vergunningen wel noodzakelijk, op welk niveau zijn ze aanwezig, ...)
- Het Vlaams vademecum is deze zomer gepubliceerd en is als dusdanig een momentopname. Deze zal op termijn vernieuwd worden om aan de opkomende problemen antwoord te bieden.
- Allen zijn het erover eens dat er nog heel wat technische vragen zullen opborrelen. Het dossier wordt tevens complexer gegeven de vaak verschillende lokale situaties vb dienst van begrafenisonderneming is publiek in Frankrijk, in België privaat. Als eerste stap wordt aangeraden een overzicht te maken van de bestaande diensten en vergunningen.
- Momenteel ervaart men de tendens om unieke loketten op alle niveau's uit te werken, wat tegen de filosofie van de Dienstenrichtlijn ingaat. Het zal belangrijk zijn alle betrokkenen partijen op één lijn te krijgen.
- Pol Verhaegen heeft aan de Europese Commissie gevraagd om begin 2008 een workshop te organiseren over de Dienstenrichtlijn en specifiek gericht op lokale besturen in gans Europa. Vlewa kan alvast melden dat de heer Steve Fritz, binnen DG Interne Markt verantwoordelijk voor de uitvoering van de Dienstenrichtlijn in België, rond de zomer van 2008, graag van gedachte wil wisselen met de Vlaamse lokale besturen en middenveld. De aanwezigen zullen hiervoor uiteraard worden uitgenodigd.

Varia

Gegeven dat het vruchtbare debat over de dienstenrichtlijn de volledige tijd heeft in beslag genomen, werden de varia-punten niet besproken, maar worden wel ter info in het verslag opgenomen.

1. Europadag Agentschap Binnenlands Bestuur: uitnodiging als bijlage opgenomen
2. Lancering INTERREG IVC op 21 en 22 september te Lissabon: verslag van Els Abts (Vlaams Landmaatschappij) opgenomen als bijlage
3. 4de Cohesieforum op 27 en 28 september 2007: gegeven het belang van het debat over de toekomst van het cohesiebeleid zal in de loop van de maand maart 2008 een themaplatform hieraan gewijd worden
4. Agenda:
 - a. 4 december: toelichting Nathalie Vershelde, DG Regio Europese Commissie, omtrent 'Regio's voor economische verandering'
 - b. 6 december: toelichting Paul Timmers, DG ICT Europese Commissie, omtrent ICT-actieplan Europese Commissie
 - c. 19 december: toelichting Marcel Rommerts, DG Transport Europese Commissie, omtrent Groenboek Stedelijk Vervoersbeleid, met debat MEP Dirk Sterckx en MEP Said El Khadraoui
 - d. Eind januari: toelichting Ilse Van den Abeele (Europese Commissie) en Frank Ingelaere (Europees Parlement) omtrent jaarplanning
 - e. 15 januari: toelichting Guido Lanzke, DG Justitie Europese Commissie, omtrent DAPHNE III

Volgende vergadering van het themaplatform zal plaatsvinden op woensdag 19 december.